

Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028

Retningslinjer for tildeling/
utøvelse av salgs og skjenkebevilling

SØR-AURDAL KOMMUNE

Innhold

2.Lovgrunnlag	3
1 Overordnede mål	3
2 Utviklingen av alkoholforbruket i Norge og i Sør-Aurdal kommune. Nøkkeltall.	4
2.1 Alkoholkonsum i Norge.....	4
2.2 Antall salgs- og skjenkesteder.....	4
3 Retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling.....	5
3.1 Definisjoner.....	5
3.2 Begrensning med hensyn til antall bevillinger.....	6
3.3 Serveringsbevilling.....	6
3.4 Salgstider.....	6
3.5 Skjenketider.....	6
3.6 Beliggenhet.....	7
3.7 Virksomheter unntatt fra skjenkebevilling.....	7
4 Myndighet.....	7
4.1 Kommunestyret	7
4.2 Kommunedirektøren.....	7
5 Detaljerte retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling	8
5.1 Fast salgsbevilling.....	8
5.2 Alminnelig (fast) skjenkebevilling.....	8
5.3 Ambulerende bevilling.....	9
5.4 Bevilling for en enkelt anledning	9
6 Bevillingsperioden for Sør-Aurdal kommune	9
7 Kunnskapsprøve	10
8 Gebyr	10
8.1 Gebyr for salg og skjenking	10
8.2 Gebyr for enkeltanledninger og ambulerende bevilling	10
9 Kontroll, overtredelse og prikktildeling	11
10 Ansvarlig vertskap	11
11 Evaluering og rullering av planen	11

1. Bakgrunn

I henhold til alkoholloven § 1-7d skal kommunen utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen rulleres hvert fjerde år, og skal være vedtatt av kommunestyret i forkant av arbeidet med å fornye salgs- og skjenkebevillinger i kommunen.

2. Lovgrunnlag

Alkoholloven § 1-1 Lovens formål

Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Forskrift til alkoholloven § 2-1

Salg og skjenking av alkoholholdig drikk skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

1 Overordnede mål

Sør-Aurdal kommune skal føre en alkoholpolitikk jf. alkohollovens og alkoholforskriftens formål, og legge tilrettelegge for en god og forutsigbar alkoholpolitikk. Kommunens salgs- og skjenkepolitikk skal være tydelig og utøvelsen skal bygges på god dialog mellom kommunen, bevillingshavere, kontroll firma og politi.

Alkoholpolitisk handlingsplan angir retningslinjene og rammen for Sør-Aurdal kommunes bevillingspolitikk i bevillingsperioden 01.10.2024 – 30.09.2028.

De alkoholpolitiske retningslinjene skal relateres til folkehelseperspektivet, men også til et næringspolitisk perspektiv.

Viktige momenter som ligger til grunn, er:

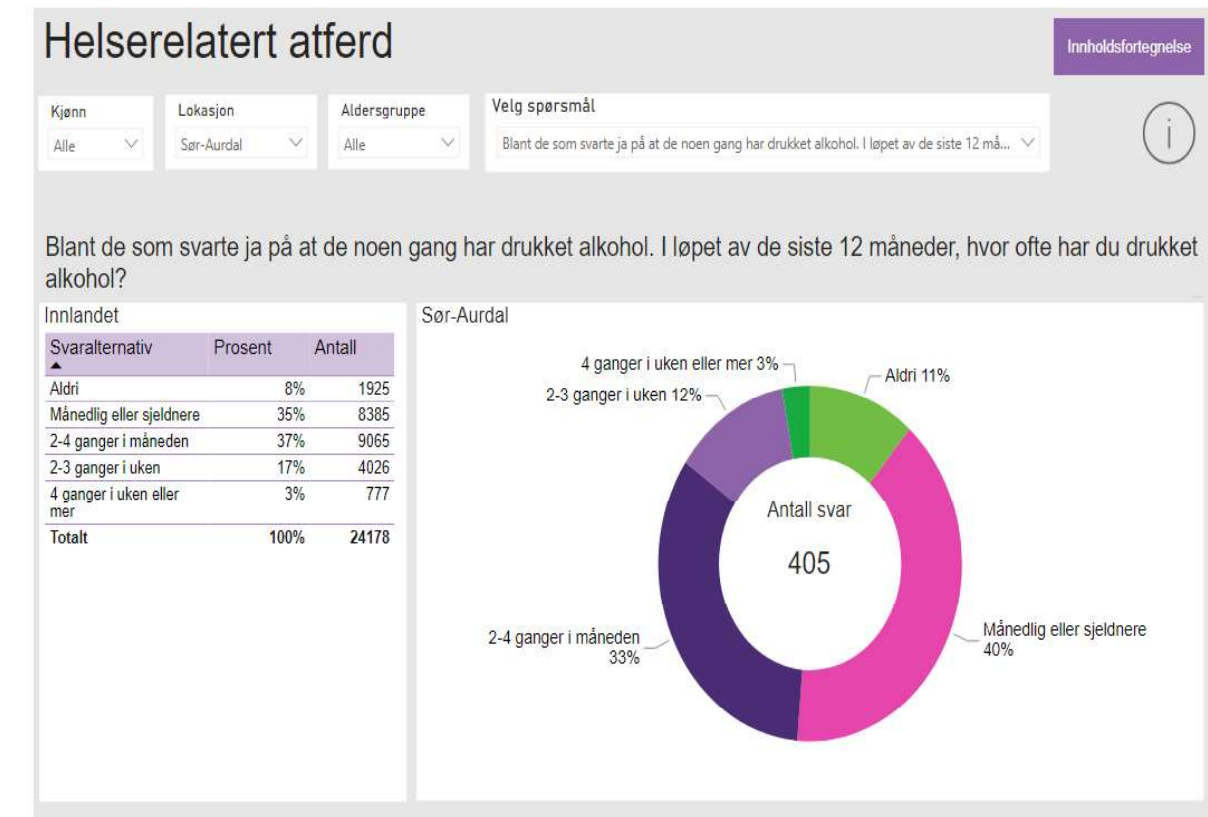
- Helsemessige hensyn.
Alkohollovens hovedmål er å redusere skadevirkningene ved misbruk av alkohol.
- Næringshensyn
Turismen er viktig for Sør-Aurdal kommune. Derfor er det vesentlig at denne næringen har vilkår som gjør den attraktiv for besøkende. Servering av alkohol er som regel viktig i reiselivsproduktet. Sentralt er det også at kommunens skjenkepolitikk er så forutsigbar som mulig.
- Miljøhensyn
Antall skjenkesteder og deres karakter påvirker omkringingliggende miljø. Denne påvirkningen og vurdering av den er også en faktor i en samlet vurdering.
- Forbrukerhensyn
Alkohol er samtidig en lovlig vare som forbrukerne i rimelig grad skal ha tilgang til.
- Pengespill
Det skal ikke foregå pengespill i lokaler hvor det serveres alkoholholdige drikker.

2 Utviklingen av alkoholforbruket i Norge og i Sør-Aurdal kommune. Nøkkeltall.

2.1 Alkoholkonsum i Norge

Folkehelseoversikten i Sør-Aurdal kommune viser at 89% av den voksne befolkningen i kommunen svarer at de har smakt alkohol siste 12 måneder. Av disse er det 12% som drikker to eller flere ganger i uka. Dette er under gjennomsnittet for Innlandet.

Innlandsstatistikk¹ viser følgende alkoholforbruk i løpet av de siste 12 måneder (2023) i Sør-Aurdal kommune.

- 32% Svarprosent

Ungdata undersøkelsen for Sør-Aurdal viser også at færre ungdommer drikker og ungdom som drikker også drikker mindre enn landsgjennomsnittet.

2.2 Antall salgs- og skjenkesteder

Antall salgssteder dagligvarehandel

2021:7

2022:6

2023:5

2024:4

Antall skjenkesteder

2021:5

2022:5

2023:5

2024:5

Antall liter solgt totalt

2020: 189.053

2021:186.160

2022:164.645

2023: 137.675

3 Retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling

3.1 Definisjoner

Alkoholholdig drikk gruppe 1:

Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 2:

Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3:

Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

Salg, jf. alkoholoven § 1-4:

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.

Skjenking, jf. alkoholoven § 1-4:

Med skjenking forstås salg for drikking på stedet.

En enkelt anledning, jf. alkoholoven § 1-6:

Enkeltarrangementer må være knyttet til en bestemt begivenhet, som f.eks. konserter, festivaler, utstillingsåpninger/butikkåpninger og kulturarrangementer. Det kreves særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement.

Hva som er en enkelt anledning, må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Det sentrale vil være om arrangementet fremstår som et klart avgrenset arrangement, og som er åpent for allmennheten eller en ubestemt krets av personer. Momenter i en slik vurdering vil være tema, tidsramme mv. Det må klart framgå når begivenheten begynner og når den opphører.

Ambulerende skjenkebevilling, jf. alkoholloven § 4-5:

Ambulerende skjenkebevilling kan gis for arrangementer på steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap.

Sluttet selskap, jf. alkoholloven § 4-5:

Med «sluttet selskap» menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale på skjenkestedet, f.eks. til bryllup, konfirmasjon, jubileum og liknende. Kretsen av personer må ikke være åpen for utenforstående.

Deltakerne må ha en tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter, eller at antall gjester er begrenset. Vanlige medlemsmøter i en forening vil ikke oppfylle lovens krav til sluttet selskap.

3.2 Begrensning med hensyn til antall bevillinger

Det fastsettes ikke begrensninger med hensyn til antall salgs- eller skjenkebevillinger i Sør-Aurdal kommune.

Innenfor de rammer som følger av alkoholloven kan det stilles relevante vilkår ved tildeling av en salgs- eller skjenkebevilling, jf. alkoholloven §§ 3 – 2 og 4 – 3.

3.3 Serveringsbevilling

Det er en forutsetning for å innvilge skjenkebevilling at serveringsstedet har serveringsbevilling.

Åpningstid for serveringssteder er fra kl. 06.00 til 02.00. For serveringssteder med skjenkebevilling reguleres åpningstiden jf. alkoholpolitisk handlingsplan og gjeldende bevillingsvedtak for det enkelte skjenkested.

3.4 Salgstider

Tiden for salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 kan skje fra kl.08.00 til kl.20.00 på hverdager og fra 08.00 til kl.18.00 på dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg og utlevering kan ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai. Salgsbevilling blir gitt til alle dagligvarebutikker og spesielle øl-utsalg (bryggeri).

3.5 Skjenketider

Skjenking av alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00. Skjenking skal avsluttes kl. 02.00

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 kan skje fra kl. 08.00 til 02.00. Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl.13.00 til 02.00.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 på uteservering kan skje i henhold til oppsatte skjenketider.

Det kan innvilges utvidet skjenketid til kl. 03.00 i forbindelse med ambulerende skjenkebevilling (lukket selskap).

Skjenking på uteservering avsluttes kl. 24.00 der uro kan være til sjenanse.

Skjenking av brennevin mellom kl.03.00 og 13.00 og skjenking av øl og vin mellom kl.03.00 og 06.00 er forbudt, og kommunen kan ikke gi bevilling for utvidet skjenketid ut over disse tidene, jf. alkoholloven § 4-4.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til de begrensningene som er fastsatt for skjenketiden i § 4-4.

Det er en forutsetning at skjenking til overnattingsgjester skjer utenfor overnattingsstedets ordinære skjenkesteder. Skjenking til stedets overnattingsgjester vil for eksempel kunne skje i resepsjonen eller på rommene (minibar, romservice).

3.6 Beliggenhet

Det skal tas hensyn til salgsstedets/skjenkestedets beliggenhet/areal:

- Nærhet til barnehager, skoler, ungdomsklubber o.l.
- Trafikale hensyn
- Idrettsanlegg

3.7 Virksomheter unntatt fra skjenkebevilling

Det innvilges ikke skjenkebevilling til gatekjøkken, kiosker eller bensinstasjoner. Det gis heller ikke skjenkebevilling til steder som har konsepter av typen stripping, erotisk dans, og toppløsservering.

4 Myndighet

4.1 Kommunestyret

Kommunestyret behandler alkoholpolitisk handlingsplan, herunder retningslinjer for salg og skjenking av alkoholholdig drikk for bevillingsperioden jf. alkoholloven § 1-7d.

Kommunestyret behandler jf. alkoholloven §§ 1-7 og 1-8 tildeling av bevilling i prinsipielle saker, og saker knyttet til inndragning av salgs- og skjenkebevillinger som ikke omfattes av prikktildelingssystemet.

Kommunestyret er klageorgan i henhold til kommunedirektørens delegerte vedtak etter alkoholloven.

4.2 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren er delegert all myndighet som kan delegeres etter alkoholloven med forskrifter, og serveringsloven, som ikke skal behandles av kommunestyret. Dette gjelder blant annet:

- Tildeling av serveringsbevilling
- Tildeling eller fornying av salgs- eller skjenkebevillinger, herunder tildeling for en bestemt del av året, jf. alkoholloven § 1-6
- Behandling jf. alkoholforskriften kapittel 10 – prikktildeling - inndragning av salgs- og skjenkebevillinger
- Omgjøring av bevillinger ved fastsettelse av nye vilkår
- Fastsettelse av bevillingsgebyr
- Godkjenning av daglig leder, styrer og stedfortreder
- Tildeling av ambulerende bevilling (lukket selskap) jf. alkoholloven § 4-5
- Tildeling av salgs- og skjenkebevilling for en enkelt anledning jf. alkoholloven § 1-6 for en periode på inntil 7 dager
- Utvidelse av skjenkeareal for en enkelt anledning, jf. alkoholloven § 4-2, fjerde ledd

5 Detaljerte retningslinjer for tildeling/utøvelse av salgs- og skjenkebevilling

5.1 Fast salgsbevilling

Krav til informasjon

Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Dagligvareforretninger

Dagligvareforretninger kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1.

Bryggerier og mikrobryggerier

Bryggerier og mikrobryggerier kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 fra egen produksjon.

Bryggerier og mikrobryggerier må ha tilvirkningsbevilling for å innvilges salgsbevilling, jfr. alkoholloven § 6-1.

Salgsbevilling og skjenkebevilling kan ikke utøves i samme lokale. Dette innebærer at salgssteder skal være fysisk adskilt fra skjenkesteder. Det kan gis dispensasjon jf. endringer i alkoholloven for virksomheter som f.eks. har begrenset åpningstid / få ansatte.

Nettsalg

Det kan gis bevilling for nettsalg av gr. 1, jf. alkoholloven § 3-1. Bestilling av alkoholholdig drikk må ikke ekspederes med mindre bestillingen inneholder fullstendige opplysninger om kjøpers navn, adresse og alder, jf. alkoholforskriften § 3-5. Utlevering av varer må skje innenfor de åpningstider som gjelder bevillingen.

AS Vinmonopolet

Vinmonopolutsalg kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3.

Salgsbevilling for vinmonopolet opphører ikke og videreføres hver periode uten at det må søkes om ny bevilling.

For AS Vinmonopolet gjelder spesielle regler jf. alkoholloven §§ 1-7b, 1-7c, 1-9, samt kapittel 3 og 7.

5.2 Alminnelig (fast) skjenkebevilling

Sør-Aurdal kommune kan innvilge skjenkebevilling for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonsept, beliggenhet, skjenkestedets størrelse og innredning, målgruppe, samt uttalelser fra andre offentlige myndigheter. Det kan videre legges vekt på om bevillingssøker eller andre personer med vesentlig innflytelse på virksomheten er egnet til å ha bevilling, jf. alkoholloven §§ 1-7a til 1-7d.

Etter søknad kan skjenkesteder få bevilling til å skjenke utendørs, på areal som ligger nær inntil godkjent skjenkelokale. Området skal være fysisk avgrenset fra offentlig ferdsel. Det skal foretas en helhetlig vurdering der det bl.a. tas hensyn til virksomhetens beliggenhet, trafikk- og ordensmessige hensyn.

5.3 Ambulerende bevilling

Ambulerende skjenkebevilling kan innvilges til sluttede selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling.

Skjenking av alkoholholdig drikk skal kunne knyttes direkte opp til på forhånd definert begivenhet.

Det skal utpekes styrer for skjenkebevillingen.

Det kan kreves at det utpekes stedfortreder for skjenkebevillingen etter en helthetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

5.4 Bevilling for en enkelt anledning

Skjenkebevilling for en enkelt anledning

Det kan gis bevilling for skjenking til enkeltanledninger, dvs. skjenking ved spesielle arrangement i lokaler der det normalt ikke er lov å skjenke, for eksempel på festivaler og ved tilstelninger på grendehus, samfunnshus og lignende.

Ved større arrangementer skal uttalelser innhentes fra politi og brannvesen.

Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen. Det kan gis dispensasjon fra krav om stedfortreder etter en helthetsvurdering av arrangementet art, beliggenhet, uttalelser og målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

Salgsbevilling for en enkelt anledning

Det kan innvilges salgsbevilling for en enkelt anledning / arrangement, som ikke omfattes av en fast bevilling, og som strekker seg over perioder på inntil 7 sammenhengende dager, etter en helthetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Ved større arrangementer skal uttalelser innhentes fra politi og brannvesen.

Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen. Det kan gis dispensasjon fra krav om stedfortreder etter en helthetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, målgruppe, samt på forhånd fastsatt program.

Det er ikke krav om at styrer og stedfortreder skal ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven

6 Bevillingsperioden for Sør-Aurdal kommune

Det kan gis faste salgs- og skjenkebevillinger for inntil fire år av gangen, til 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Det kan fastsettes retningslinjer for hvilke bevillinger som det må søkes om fornyelse for, og hvilke bevillinger som skal gjelde videre for en ny periode, jf. alkoholloven § 1-6 tredje ledd.

Kommunen kan beslutte at faste salgs- og skjenkebevillinger i inneværende periode videreføres for ny periode etter gjennomgang og godkjenning av kommunens alkoholpolitikk året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jf. alkoholloven § 1-6 fjerde ledd.

7 Kunnskapsprøve

Før styrer og stedfortreder for salgs- eller skjenkebevillinger kan godkjennes av bevillingsmyndigheten, må det foreligge dokumentasjon på at disse har bestått kunnskapsprøve i alkoholloven, jf. alkoholloven § 1-7c.

Prøvetakere må opplyse om de skal avlegge kunnskapsprøve for salg eller skjenking.

- Kunnskapsprøver for salg og skjenking avholdes elektronisk ved Sør-Aurdal kommunes rådhus, etter avtale.
- Prøver avholdes så snart som mulig, og senest innen to uker etter at det er mottatt melding om at prøve ønskes avlagt.
- Prøvetakere med dokumenterte lese- og skrivevansker kan etter søknad få forlenget prøvetiden med 30 minutter. Legeerklæring må fremlegges.
- Før prøven avlegges, må prøvetakere fremvise legitimasjon og dokumentere at prøvegebyr er innbetalt.
- Det utstedes dokumentasjon ved bestått prøve og sendes prøvetakere innen to uker etter at prøve er bestått.
- Gebyr for prøvetaking er i henhold til enhver tids gjeldende satser per avlagte prøve.

8 Gebyr

8.1 Gebyr for salg og skjenking

Gebyr for salg og skjenking skal årlig kreves inn jf. alkoholloven kapittel 7 og alkoholforskriften kapittel 6.

Bevillingsgebyret beregnes i forhold til omsatt mengde alkoholholdig drikk for de ulike alkoholgruppene.

Gebyret blir fastsatt av departementet.

Virksomheter med skjenkebevilling som har sesongbetont drift kan innvilges redusert gebyr etter søknad.

Bevillingsmyndigheten fastsetter hvert år det endelige gebyret.

8.2 Gebyr for enkeltanledninger og ambulerende bevilling

For ambulerende bevilling gjelder maksimumsgebyr som til enhver tid er fastsatt i alkoholloven § 7-1 og alkoholforskriften § 6-2.

Gebyr for en enkelt anledning jf. alkoholloven § 1-6 fastsettes av bevillingsmyndigheten.

Bevillingsmyndigheten fastsetter hvert år det endelige gebyret.

Enkeltanledninger for store arrangementer over flere dager, som festivaler, skal sende inn omsetningsoppgave etter endt arrangement.

9 Kontroll, overtredelse og prikktildeling

Kommunen har ansvar for å administrere tilsyn og kontroll på salgs- og skjenkesteder, for å sikre at salg og skjenking foregår i samsvar med lov, forskrifter og i h.h.t. bevillingen som er gitt. Kontrollene gjøres via et eksternt kontroll firma. Kontrollene skal utføres så ofte som behovene tilsier og i henhold til avtale med kontrollfirmaet. Det skal utføres minst tre ganger så mange kontroller som antall salgs- og skjenkesteder.

Alkoholforskriften § 10-1

Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i alkoholforskriften § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til forskriftens kapittel 9 eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter jf. alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

Alkoholforskriften § 10-3 beskriver hvilke overtredelser som fører til antall prikker.

Likeartede brudd som avdekkes ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd jf. alkoholforskriften § 10-2.

Ved overtredelser som alene eller sammen med tidligere overtredelser medfører prikktildeling på til sammen 12 prikker i løpet av en periode på to år, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

10 Ansvarlig vertskap

Kommunen vil oppfordre til at styrer og stedfortreder for virksomheter med fast skjenkebevilling gjennomfører e-læringskurset «Ansvarlig vertskap» i regi av KoRus-Øst i løpet av bevillingsperioden.

11 Evaluering og rullering av planen

Alkoholpolitisk handlingsplan skal evalueres i forbindelse med fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger i hver valgperiode, dvs. hvert 4. år, jf. alkoholloven § 1-6.

Lenker:

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27?q=alkoholloven>

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-08-538?q=alkoholforskriften>

Lov om serveringsvirksomhet (serveringsloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-55>